

Készül a diplomamunka

Somogyi Árpád, a Képzőművészeti Főiskola V. éves növendéke diplomamunkájaként Móricz Zsigmond alakját mintázza. A figura majdnem két méter magas lesz. Somogyi Árpád alaposan felkészült a nagy munkára: mielőtt hozzakezdte a munkához, számos Móricz Zsigmond-könyvet olvasott, hogy minél jobban megismerje s így élethűen, kifejezően tudja ábrázolni a nagy írórt. Somogyi Árpád, a fiatal képzőművészek egyik legtehetségesebbje; eddigi munkásságáért április 4-én már Munkácsy-díjjal tüntették ki.

Makkot gyűjtöttek a somogyszobi úttörő pajtások

Izgalmas volt a somogyszobi úttörő pajtások idei első csapatgyűlése.

A tavalyi hetedikesek három napot töltöttek el a Balatonnál, megismerték Keszthelyt, Badacsonyt, Hévízt. Olyan nagy élmény volt ez az út, hogy elhatározták: jövő nyárra új tanulmányútra megy az osztály, megismerik a fővárost — Budapestre utaznak. A balatoni utazást saját pénzükből fedezték — a vasgyűjtésből, előadásokból teremtették elő a rávalót.

Az izgalmas csapatgyűléseken az okozta, hogy sehogy sem tudták eldönteni, az idén miből gyűjtik össze azt a sok pénzt. Mert Pest nem 20 kilométerre van, mint Keszthely, hanem 260 kilométerrel is messzebb! Barakonyi Judit a rendszeres osztálynapokat, műsoros estéket javasolta.

— Az nem jó — ellenezte Angyal Gyula csapatelnök — ez csak a tanulást akadályozná... Valami olyat kellene csinálnunk, amellyel egyben azt is megköszönhetné államunknak a csapat, hogy idén bevezették a villanyt a falunkba, hogy a herceg családjaik gyermekei volt ispanlakásokban tanulhatnak.

— Makk! Akkor makkot kell gyűjtenünk — kiáltott közbe Gergely Mari, akinek az édesapja is a herceg Hohenlohe családja volt, mint itt majdnem mindenki a faluban, s most az Úttörő tsz tagja. — Olvastam a juhépusztaiak felhívását. Gyűjteni kell a makkot, jó takarmány az a disznóknak, egy kiló makk egy kiló kukorica értékével ér fel...

Koczka Feri még megtoldotta: — A tervet is segíthetjük így! Az erdész mesélte nekem, hogy az összegyűjtött makkot az Alföld fásítására is felhasználják.

Elhatározták, hogy makkot gyűjtenek. Szigorúan betartották a pajtások, hogy csak szombat délben, máskor meg csak tanulás után mennek ki az erdőbe.

A csapatászlót vitték elől — mindig az vitte, aki az előző gyűjtésnél az első volt — s énekeltek, hogy az énekes még messze

utánuk is hallatszott. „Mennek a pajtások makkot szedni” — mondták a házakban.

Október első heteiben elérték a 70 méter-mázsát. S mennyi ez pénzben? Kiloját 50 fillérért veszik be. Tehát már ez is 3500 forint! S mit jelent ez a 70 métermázsás népgazdaságunknak? Legalább 12 jó hizott kocát tétlre!

Oszi eső áztatja most a volt hercegi erdőket. A favágók, erdészek léptei alatt süpped a rozsdálló avar. Betakarozott már télire az erdő. A pajtások a makkgyűjtés után hozzáálltak az első műsoros előadás be-tanulásához. Mult vasárnap tartották meg az ünnepélyt. Kerecsi Sarolta pajtás, a tanácselnök leányának szavazata nyitotta meg az estet.

Csokonai-verset mondott: — Hát, Müzsáknak szentelt kies tartomány! Ily számkivetve volt nálad minden tudomány? Hát csak sertést nevelt-é itt a makk s haraszt? Hát csak kanásznak termelt a somogy-sági paraszt? Istenem! Senki sem vette észbe, Hogy e részbe árva még Somogy!

A vers után hosszú percig néma csend ült meg a természet, csak aztán robbant ki a taps. Tapsoltak a szülők, a herceg volt családja.

A terv valósággá érett. Nyáron ismét utazik a nyolcadik osztály, ismerni a hazát. De nemcsak ismerni — a haza építésére is készülnek a nyolcadikosok. Gergely Mária tanítóképzőbe megy majd, Angyal Gyula Szegedre, a közlekedési technikumba, Angyal Pista vasipari tanulónak, Lakatos Csaba meg gimnáziumba.

Valóra váltak itt is, a kis somogy megyei faluban Csokonai versének befejező sorai:

... De tán jó oly idő, Melyben nekünk a vidékünk Uj Helikon lesz!

Kö—

Az irodalmi vita arra kötelez, hogy alaposan végiggondoljuk és kijavítsuk az elkövetett hibákat

Nagyon időszerű és nagyon fontos az a vita, amelyet a Szabad Ifjúság az Uj Hang hibái fölött indított. Ezekről a hibákról már sokan és sokfelé beszéltek; végül Révai elvtárs volt az, aki a Feleletről írott tanulmányában és különösen a Kultúrpolitikai Munkaközösség irodalmi vitáján elmondott zárószavában nagy vonásokban, de tudományos pontossággal kimutatta lényegüket. Ennek a vitának az a feladata, hogy részleteiben is megvilágítsa az Uj Hang fogyatékosait, különösen a fiatal írók és olvasók nevelése terén elkövetett bűnöket, és konkrétan, részleteiben is elősegítse azt, hogy a lap hibáit kijavíthatassa.

Előljáróban azonban egész röviden foglalkozni szeretnék a Szabad Ifjúságban megjelent két cikkel. I. J. vitaindító tanulmányának számos helyes megállapítása van, egészében azonban inkább csak ismételteti a Révai elvtárs által mondottakat. Igaz például az is, amit az én kritikámmal kapcsolatban említett. (Három fiatal költő.) Ennek a kritikának különösen Kövesi Endréről szóló része valóban esztétizáló, idealista volt. Itt teljesen elvontan tárgyaltam Kövesi különböző jó és rossz tulajdonságait. (Ötle-tesség, formakeresés stb.) Meg sem néztem például azt, hogy mit fejez ki életünkben verseivel; pártosságáról említést sem teszek. Igaz volt a Tiszaváry Ervin versét érintő kritika is. De példának egy része nem állta meg a helyét és az elemzés hiányát sokszor fölültesen, bántóan gúnyos és goromba hanggal próbálta feledtetni. Miért baj az, amit Kiss Károlyval kapcsolatban felhoz, hogy „20 éves fiatal költők multjukról, gyermekkorukról írnak vissza-emlékező, elbeszélő költeményeket”? Ha azt kifogásolta volna I. J., hogy miért nem ír Kiss a jelenről hasonló szépségű költeményeket — igazán lett volna. De nem ezt kifogásolta. Vagy mire jó az a gúnyos, lekezelő hang, amellyel egyik legtehetségesebb írókat, Sarkadi Imrét elintézi?

Az Uj Hangról megjelent másik cikket Grauman István írta. Ember Mária élesen kritikus riportját így értékeli: „Az egész ábrázolt „röpgyűlés” nem más, mint kártyások fecsegése, minden öntudat nélküli fiatalok panaszáradata.” Grauman elvtárs félreértette a riport mondanivalóját: így járnak azok a szervezetek, melyekkel a párt nem foglalkozik, vagy rosszul foglalkozik. Nem beszélve arról, hogy egyrészt ezek a fiatalok nem züllöttek és panaszaik mögött mindig érezhető egy egészséges DISZ-szervezetre, jó munkára való vágyakozás; másrészt az ilyen rossz szervezetek, elmaradt fiatalok talán mégsem olyan elszigetelt jelenség, mint ezt Grauman elvtárs állítja. És mégis: egészében Grauman elvtársnak igaza van: az Uj Hang valóban „hamis képet adott a fiatalokról, a DISZ-ről!” De nem azért, hogy ezt a bírálatot leközlötte, hanem mert másról nem írt, vagy alig írt. Nem láttak napvilágot az Uj Hang hasábjain olyan versek, novellák, riportok, melyek fiataloságunk életének új, döntő, előremutató oldalait foglalkoztatják; teljes egészében elmaradt az új típusú magyar kommunista fiatal ábrázolása. De erről az írók is tehetnek.

Rátérek most már az Uj Hang fő hibáira. Először is a szemantizmus ellen harcolva különböző kispolgári irányzatok gyülekezőhelyévé vált. Ez azért történhetett meg, mert a folyóirat a szemantizmus ellen nem a művek eszmei-politikai hibáinak kielemezésével harcolt, hanem csaknem kizárólag formai oldalról.

Természetesen nemcsak a kritikai rovatban látszik meg ez az elhajlás. Nyomon követhető ez Reményi Béla különböző költeményeiben, Hegedüs Zoltán szerelmes verseiben, Tiszavárynak I. J. által helyesen kritizált versében, vagy Perlaky Gizella szonettjeiben, amelyek mintha Benjámint elvtársnak a rutinos dilettantizmusról szóló megállapításaihoz készültek volna gyakorlati ábráknak; a novellák közül például Molnár Zoltánnak a novellapályázaton második díjat nyert „Eso” című elbeszélése. Ugyanakkor azt sem lehet állítani, mintha az Uj Hangban nem lennének megtalálhatók a „rég típusú” szemantikus írások. Csohány Gabriella „Májusi készülődés”-e, Vizinczey István két verse csak kiragadott példák a sok közül.

Szeretnék valamivel részletesebben beszélni az Uj Hang másik fő hibájáról, arról, hogy rosszul foglalkozik a fiatal írókkal, ahelyett, hogy maga köré gyűjtené, eljjesztje őket. A vidéki, igen tehetséges fiatalok például többen és többizben panaszkodtak már nekem arról, hogy az Uj Hang nem válaszol, vagy csak nagyon megkésve válaszol írásaikra. Ekkor is olyan „tömören”, olyan nagy általánosságokban, hogy semmi hasznát nem vehetik. Nem lehet megmagyarázni azt, hogy olyan tehetséges fiatal vidéki költők, mint például Boda István, vagy Pál József egyszer sem szerepeltek a fiatalok folyóiratában.

De nem jártak jobban a pestiek sem. Nem egy fiatalról tudok, akit az Uj Hang szerkesztőivel való beszélgetés arról „győzött meg”, hogy nem érdemes a nyilvánosság számára írni. Ezek között komolyan tehetségesek is vannak. Az Uj Hang elriasztó hatására világít rá az a tény, hogy a fiatal írók nagyrésze fél a szerkesztőtől, enyhén szólva nem szereti őket, mert a szerkesztők részéről nem szeretetet érez, hanem közömbösséget, leereszkedő vállonveretést. (Itt nem Benjámint elvtársról van szó.)

Az Uj Hang rosszul foglalkozik a fiatal írókkal akkor is, amikor fél az új hangoktól. Visszaretten a kísérletezések, az új utak keresésétől; inkább közül nem is mindig fiatal költőktől rossz, vagy közepes, de politúrozott verseket, mint fiatalok esetleg botladozó, suta, de eredeti, újatígérő írásait. Jól árulkodik erről Vajda Miklósnak a Szívünk szerinti törvény című vers-antológiáról írott rossz, felületes kritikája, épp azt a fiatal költőt marasztalja el, akinek talán a legtöbb mondanivalója volt a kötet olvasói számára: Takács Imrét. És miért? Mert vannak rosszul megválogatott szavai és még nem mindenütt elég gördülékenyek a versei. És Takács pártossága, gondolat-és érzésgazdagsága, új egyéni, költői látásmódja? Vajda, de nem egyszer az Uj Hang is engedékenyebb az elvek, mint a hasonlatok terén.

Az Uj Hang nagyon keveset tett új, fiatal tehetségek fölkarolásáért. Nyolc hónap alatt egyetlenegy fedezett fel, Papp Lászlót; tőle is csak egyikben közölt verse-

ket. Helytelen volt, hogy a novella- és verspályázat-körű volt: csak a Fiatal Írók Munkaközösségének tagjai vehettek részt benne. Így új tehetségeket felfedezni, jó versenyt csinálni nem lehet.

Mindezekből kifolyólag: az Uj Hang rosszul nevelte egész irodalomszerető ifjúságunkat. Azáltal, hogy az ifjúság életéről aránytalan, meghamisított képet nyújtott, hogy nem foglalkozott eleget vele, nem segítette a fiatalok új, felmerülő problémáinak megoldásában; hogy kispolgári irányzatokkal szolgált a szocialista realizmus helyett; és végül, hogy mindezt nem egyszer tudálatlan, nem magyar, keveréknyelven csinálta. Ez utóbbi külön nagy hiba volt, hiszen egyik főfeladata az Uj Hangnak: érdeklődést ébreszteni a fiatalok legszélesebb rétegeiben az irodalom iránt.

Ami a saját szerepemet, felelősségemet illeti: én az Uj Hang szerkesztőbizottságának tagja voltam. Két főhibát követtem el. Először: az én nézeteimre, irodalomról vallott felfogásomra is jellemzőek voltak azok a hibák, amelyeket az Uj Hanggal kapcsolatban említettem: például a kispolgári esztétizálás. Hogy csak néhány jellemző jegyét soroljam föl ennek: a forma túlbecsülése a tartalom rovására; a tehetség túlbecsülése függetlenül attól, hogy az illető mit produkált; az őszinteség túlbecsülése függetlenül attól, hogy mi az őszinteség tartalma. Erről itt egyrészt azért nem beszélek részletesen, mert az nem férne be ennek a cikknek a kereteibe, másrészt, mert még távolról sem tisztáztam magamban mindent kielégítően. Ezek a nézetek egyébként véleményem szerint a lapban megjelent verseimben gyakorlatilag nem nyilatkoztak meg, csak említett kritikám egyes részleteiben. Másik főhibám: nem léptem fel kellő határozottsággal azok ellen a hibák ellen sem, amelyeket már korábban megláttam. Ilyenek voltak a fiatalok nevelése terén elkövetett hibák, melyről ugyan már vitáztam a szerkesztőség egyes tagjaival, de úgy látszik, nem elég következetesen. Az Uj Hang április vagy május óta nem tartott szerkesztőbizottsági gyűlést. Motyogtam ugyan néha annak érdekében, hogy legyen, de e téren sem tettem semmi határozott lépést. A kispolgári irányzatok ellen egyáltalán nem léptem fel, sőt egyeseket közülük magam is támogattam. Hibásnak érzem magam még abban, hogy én is erősítettem az Uj Hang körül kialakuló klikkszellemet.

Végezetül: az összes hibák ellenére a fiatal írók magukénak érzik, vagy szeretnék magukénak érezni az Uj Hangot. A lezajlott viták és különösen Révai elvtárs tanulmánya és zárószava után mindnyájunknak kötelessége alaposan és mélyen végiggondolni azokat az elhajlásokat, hibákat, amelyeket elkövetünk. Ez semmiképp sem könnyű feladat. Mégis bizunk abban, hogy mindnyájan, így az Uj Hang is megbirkózik vele. Különös várakozással és bizalommal fordulok én, de azt hiszem, a többi fiatal író is Benjámint elvtárs felé: az ő közvetlen és fokozott segítségével egyik előfeltétele annak, hogy a fiatal írók megszeressék, magukénak érezzék a megváltozott Uj Hangot, továbbfejlesztésünknek ezt a fontos eszközét.

Eörsi István

A cikk több megállapításával a szerkesztőség nem ért egyet. A vita lezárásakor ezekre a kérdésekre visszatérünk.

Harcban a Központi Vezetőség vörös vándorzászlójáért!

A DISZ Központi Vezetősége vörös vándorzászlójáért indított versenyben máris számos alapszervezet ért el jó eredményt. Időben felgyűjtették a hibákat, ezeket kijavították s biztosították a további eredményes oktatási munkát.

Az egerszalóki DISZ-szervezet politikai körén az első foglalkozáson mindössze tizenöt fiatal jelent meg. A kör vezetője és a megjelent hallgatók elhatározták, hogy felkeresik a hiányzókat, s beszélnek velük. Munkájuk eredménye az lett, hogy a színvonalas foglalkozásokon mind a huszonnégy oktatásra kijelölt fiatal rendszeresen megjelenik.

A Csavartúrúgyán DISZ-tagjának 42 százalékát vorták be

politikai oktatásra. Két politikai kör működik. A hallgatók rendszeresen, jól felkészülve jelennek meg a foglalkozásokon. Ez annak eredménye, hogy Kovács Géza és Káldori Zsuzsanna propagandisták alaposan felkészültek az előadásokra, s közben segítik a hallgatókat a jegyzetkészítésnél, a nehezebb kérdések megértéséhez segítséget nyújtanak.

A pásztói területi szervezetnél húsz hallgatót vontak be az első foglalkozásra, de már két esetben is előfordult, hogy 24—25 fiatal jelent meg. Ezt úgy érték el, hogy tanulóöröket hoztak létre, ahol hétközben kisebb csoportokban megvitájták az előadás és a kötelező irodalom anyagát. Így a politikai körök foglalkozásai nívósak, a fiatalok jól felkészülve jelennek meg.

Megtartották a Petőfi-híd teherpróbáját

Szerdán tartották meg a Petőfi-híd teherpróbáját. Két 45 tonnás HEV-villamosmozdony szénrel alaposan megrakott vasúti kocsiakat vontatott fel a hídra, az úttest két oldalára pedig autóbuszok és öntözőkocsiak gördültek fel. 30—32 vasúti kocsi és vagy 20 autóbusz és öntözőkocsi súlya nehezedett a hídra.

Minden hídnívítás teherbírását külön-külön próbálták ki. A járműveket úgy helyezték el, hogy a híd egy-egy folyómetere-re egyenletesen 9 tonna súly jusson. A két szélső hídnívításnál 12—15 cm-es, a középsőnél pedig 15—20 cm-es hajlást mértek, ami jelezte, hogy a Petőfi-híd teherbíróképessége az előírásnak megfelel.

A szerdai hídnívítás alkalmazzák hazánkban először azt az elektromos műszert, amelynek segítségével közlekedés közben is ellenőrizni lehet a híd teherbírását. Eddig a teherbírót csak úgy végezhették, hogy álló járművekkel terheltek meg a hidat.